

مبانی نظریه پردازی

تألیف

سیدعلی اکبر افجه

استاد دانشکده علامه طباطبائی

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۵

سرشناسه: افجه، سیدعلی اکبر، ۱۳۲۷-

عنوان و نام پدیدآور: مبانی نظریه پردازی / تألیف سیدعلی اکبر افجه.

مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۸۳ ص.

شابک: 978-964-00-1877-4

وضعیت فهرست نویسی: فیفا.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۸۲-۱۸۳.

موضوع: نظریه.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ م ۲ الف/۸۴۲ B

رده بندی دیویی: ۱۴۰

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۰۵۹۶۲

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰-۱۸۷۷-۴

مؤسسه اشارات امیرکبیر

تهران: خیابان جمهوری اسلامی، معادیه فلان، صندوق پستی: ۱۱۳۶۵۴۱۹۱

مبانی نظریه پردازی

© حق چاپ: ۱۳۹۵، مؤسسه انتشارات امیرکبیر

نوبت چاپ: اول

مؤلف: دکتر سیدعلی اکبر افجه

طراح جلد: محمدرضا نبوی

حروف متن: میترا ۱۳

چاپ و صحافی: اسپید، تلفن: ۸۸۸۴۲۷۶۵

شمارگان: ۵۰۰

بها: ۱۰۰۰۰۰ ریال

تلفن مرکز فروش: ۰۲۱-۶۱۲۸

فروش اینترنتی: www.amirkabir.net

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستند نویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

۷	مقدمه: نویسنده
۹	بخش اول
۱۱	فصل اول: تعریف نظریه پردازی
۱۳	فصل دوم: تعریف فلسفه
۱۶	فصل سوم: سلوک
۱۸	فصل چهارم: آگاهی
۲۰	فصل پنجم: نظر
۲۲	فصل ششم: تفکر و تأمل
۲۴	فصل هفتم: نظریه پردازی
۲۷	فصل هشتم: مفهوم سازی
۲۹	فصل نهم: اندیشه
۳۱	فصل دهم: آزادی
۳۴	فصل یازدهم: ابزار نظریه پردازی
۳۶	فصل دوازدهم: آزادی عقل
۳۸	فصل سیزدهم: آگاهی و حرکت
۴۱	فصل چهاردهم: معنابخشی یا نظریه پردازی
۴۱	فصل پانزدهم: نظر منسجم و موزون
۴۶	فصل شانزدهم: عقل و نظر
۴۹	فصل هفدهم: فکر و تفکر عقلایی
۵۲	فصل هجدهم: عقل نظری و عقل عملی
۵۵	نتیجه گیری
۵۷	بخش دوم
۵۹	فصل نوزدهم: هر عقل تجلی یک نظر است
۶۵	فصل بیستم: انواع نظر

۶۹	فصل بیست و یکم: فقر در دهه های اخیر
۷۳	فصل بیست و دوم: در فایده عقل و تفکر
۷۵	فصل بیست و سوم: حکمت
۷۸	فصل بیست و چهارم: ادراک
۷۹	فصل بیست و پنجم: سخن
۸۲	فصل بیست و ششم: محسوس و معقول
۸۴	فصل بیست و هفتم: آگاهی و آزادی
۸۶	فصل بیست و هشتم: انسان کامل
۸۹	فصل بیست و نهم: جسم و فکر و حرکت
۹۳	فصل سی ام: علم و عقل
۹۶	فصل سی و یکم: حقیقت و آگاهی
۱۰۰	فصل سی و دوم: نگاه نظر
۱۰۲	فصل سی و سوم: قدرت وهم
۱۰۵	فصل سی و چهارم: دانایی و توانایی
۱۱۱	فصل سی و پنجم: فهم، تجربه و مجرد
۱۱۵	فصل سی و ششم: ادراک
۱۱۷	بخش سوم
۱۱۹	فصل سی و هفتم: عقل و نظر
۱۲۴	فصل سی و هشتم: سخن و نظر
۱۳۰	فصل سی و نهم: حقیقت و واقعیت
۱۳۶	فصل چهل: اهمیت نظریه پردازی
۱۴۱	فصل چهل و یکم: ماهیت نظریه پردازی
۱۴۷	فصل چهل و دوم: آزادی و آگاهی
۱۵۱	فصل چهل و سوم: نظر مبنای عمل است
۱۵۶	فصل چهل و چهارم: نظریه به گذشته سپرده نمی شود
۱۶۰	فصل چهل و پنجم: حد سخن و نظر
۱۶۲	فصل چهل و ششم: نظر از عالم خیال می آید
۱۶۶	فصل چهل و هفتم: عقل و زمان
۱۶۹	فصل چهل و هشتم: روان و نظر
۱۷۲	فصل چهل و نهم: خودشناسی
۱۷۷	فصل پنجاهم: واقعیت و حقیقت
۱۷۹	فصل پنجاه و یکم: وهم و خیال
۱۸۰	فصل پنجاه و دوم: سخن و نظر
۱۸۲	منابع

مقدمه نویسنده

در برنامه دکتری درسی به نام نظریه رفتاری سازمان پیش‌بینی شده است که نویسنده بنا به سابقه ای و چند ساله در تدریس و تحقیق پیرامون مدیریت به خود اجازه تدریس در این درس را در چند سال گذشته داده است. در جریان تدریس به این امر پی بردم که چه به بهاء به مباحث تکرار نظریه‌های علمی رایج که بعضاً دانشجویان در سال‌های تحصیل تدریس آن‌ها را بارها مطالعه نموده‌اند و یا پرداختن به ترجمه مقاله‌های خارجی با فرهنگ ایرانی - اسلامی هماهنگی ندارند و بحث‌های رایج در کلاس‌های درس به بحث پیرامون مبانی نظریه‌پردازی به دو دلیل می‌پردازد: اول اینکه دکتری موضوع تحصیل در علوم انسانی دکتری فلسفی (PH.D) است و حال آنکه متأسفانه به‌طور کلی غایت از درسی ده واحدی تحت عنوان «فلسفه علم و روش تحقیق» که آن هم اغلب مدرسان از تدریس فلسفه علم شانه خالی می‌کنند و فقط به تدریس روش تحقیق اکتفا می‌کنند در هیچ یک از واحدهای درسی نگاه فلسفی به مطالب مطروحه نیست و منابع موضوع مطالعه در این روش نیز اصولاً فاقد هرگونه تحلیل فلسفی درباره موضوعات مطروحه هستند. لذا به نظر می‌رسد که بخشی از این کلاس به بحث پیرامون مبانی فلسفی نظریه‌پردازی اختصاص داده شود، هرچند از نظر اینجانب کل دوره باید بر مبنای فلسفه محض بیان شود و نه مطالب جاری در ادبیات هر رشته.

دلیل دوم هم بر این بود که علاوه بر تدریس نظریات رایج که بارها در کلاس‌ها و کتاب‌ها تکرار شده است، نحوه نظریه‌پردازی و مبانی آن را به دانشجویان تدریس،

که به نحوی در تولید علم و بومی کردن علم در کشور و از همه مهم‌تر آشنایی با مبانی فلسفی این علوم دانشجویان را آشنا و آن را مقدمه‌ای برای تنویر افکار جوانان این مرز و بوم سازد. لذا کتاب حاضر حاصل این کلاس‌ها و مطالعاتی است که مؤلف با استفاده از آثار مشاهیر و فرهیختگان در فلسفه تهیه و در منابع پایان کتاب بدان اشاره کرد است تألیف و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهد. این کتاب می‌تواند یکی از منابع درس سه واحدی «نظریه رفتاری سازمان» و یا هر درس دیگری باشد که هم‌کاران احساس می‌کنند دانشجویان را باید با مبانی نظریه پردازی آشنا کرد.

سیدعلی اکبر افجه